

Коментарі
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
щодо звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи
освітньо-наукової програми
53171 «Стратегічний менеджмент у сфері національної безпеки»
рівень вищої освіти другий (магістр),
спеціальність 256 – Національна безпека (за окремими сферами забезпечення та ви-
дами діяльності)

Співпраця з експертною групою була продуктивною. Ми вдячні експертам за ґрунтовним аналіз, змістовне обговорення й відзначені сильні сторони ОНП «Стратегічний менеджмент у сфері національної безпеки». Рекомендації певною мірою вказали на перспективи розвитку програми і слугуватимуть покращенню її реалізації та вдосконаленню відповідно до цілей ОНП.

Також ми погоджуємося з підсумковим висновком ЕГ про відсутність підстав для прийняття рішення про відмову в акредитації та про відповідність ОНП «Стратегічний менеджмент у сфері національної безпеки» усім критеріям оцінювання якості освітньо-наукової програми за рівнем відповідності В та А (Критерій 6. Людські ресурси).

Водночас ми маємо певні коментарі щодо окремих позицій звіту.

<i>Звіт ЕГ</i>	<i>Коментар-відповідь КНУТШ</i>
<p>П.4. «Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством» стор.8 Звіту.</p> <p>... ЕГ рекомендує переглянути та оновити дане Положення, враховуючи останні результати опитувань як здобувачів, так й випускників. Здобувачі мають право самостійного вибору місця проходження практики як у м. Києві, так й в інших регіонах; вибору теми кваліфікаційної роботи та наукового керівника. Даний факт було підтверджено під час онлайн зустрічей зі здобувачами та академічним персоналом. Здобувачі мають можливість приймати участь у Міжнародних грантових та стипендійних програмах, інформація про які постійно висвітлюється та оновлюється на сторінці відділу академічної мобільності університету (https://mobility.univ.kiev.ua/?lang=uk) та перезарядувати їх відповідно до "Положення про перезарядування результатів навчання у КНУШТ", затвердженого Ректором 29.06.2016 (http://surl.li/gunqn). ЕГ рекомендує переглянути та, у разі необхідності, оновити дане Положення, враховуючи останні результати опитувань як здобувачів так й випускників. Під час зустрічі ЕГ впевнилася, що здобувачі повністю задоволені формуванням їх індивідуальної освітньої траєкторії, алгоритм формування якої є прозорим, чітким, доступним та зрозумілим та що даний</p>	<p>Університет не розуміє чому ЕГ пропонує оновити Положення про перезарядування результатів навчання і Положення про порядок реалізації студентами КНУТШ права на вільний вибір дисциплін? Адаже:</p> <ul style="list-style-type: none"> - вони повністю відповідають чинному законодавству; - вони надають здобувачам освіти максимальну серед університетів України свободу формування індивідуальної навчальної траєкторії; - немає прикладів проблем із застосуванням норм цих положень. <p>Те що документам (цим чи іншим) 5-7 чи більше років не є ганджем - навпаки у всьому світі одним із достоїнств вважається сталість регуляторних норм.</p>

Звіт ЕГ	Коментар-відповідь КНУТШ
<p>алгоритм відбувається згідно нормативних документів університету. Проте, ЕГ рекомендує переглянути та оновити, у разі необхідності, "Положення про порядок реалізації студентами КНУШТ права на вільний вибір дисциплін" та "Положення про перезарахування результатів навчання у КНУШТ", які не переглядалися 5-7 років.</p>	
<p>Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми: Загальний аналіз щодо Критерію 2: Слабкі сторони: 1) складність відстеження логічної послідовності вивчення ОК за структурно-логічною схемою ОП, стор. 21 (представлені у СЛС блоки з ОК взаємопов'язані між собою, але відсутній взаємозв'язок між окремими ОК; мають місце окремі ОК (кваліфікаційний комплексний іспит та кваліфікаційна магістерська робота), які в СЛС взагалі ні з чим не пов'язані; невраховано розподіл обсягу кредитів ЄКТС, спрямованих на опанування загальних та спеціальних (фахових, предметних) компетентностей та на науково-дослідницьку компоненту; кваліфікаційний комплексний іспит відсутній серед переліку ОК ОП на стор. 19, але він має місце на стор. 4 навчального плану як ОК 22; без навчального плану неможливо відстежити особливості вивчення ОК за навчальними роками та семестрами); 2) "Положення про порядок реалізації студентами КНУТШ права на вільний вибір дисциплін" та "Положення про перезарахування результатів навчання у КНУТШ" не переглядалися і не оновлювалися 5-7 років відповідно. Недолік: мають місце технічні помилки в Матриці забезпечення ПРН (стор. 26), які виявляються у неврахуванні забезпечення ПРН 6 через ОК 3 і ОК 11. Експертна група рекомендує: 1) робочій групі ОП у наступній редакції ОП: а) розробити структурно-логічну схему, яка уможливить відстеження логічної послідовності вивчення ОК без використання навчального плану, врахує розподіл обсягу кредитів ЄКТС, спрямованих на опанування загальних та спеціальних (фахових, предметних) компетентностей та на науково-дослідницьку компоненту; б) доповнити перелік ОК ОП (стор. 19) кваліфікаційним комплексним іспитом; в) усунути технічні помилки в Матриці забезпечення ПРН (стор. 26), які виявляються у неврахуванні забезпечення ПРН 6 через ОК 3 і ОК 11; 2) відповідальним посадовим особам протягом 2 семестру 2023/2024 н.р. знайти можливість переглянути та, за необхідності, оновити "Положення про порядок</p>	<p>1. Ми з вдячністю приймаємо пропозиції щодо вдосконалення СЛС і безумовно виправляємо всі технічні недоліки. Водночас, КНУТШ переконаний що в СЛС ОП не повинно бути жодної згадки ні про роки навчання, ні, тим паче – про семестри. Конкретна часова фіксація термінів викладання є виключним завданням навчального плану. Також чинне законодавство не передбачає структуризації за компонентами спрямованими «на опанування загальних та спеціальних (фахових, предметних) компетентностей» - це фактично неможливо, оскільки будь-який освітній компонент спрямований на опанування і загальних і фахових компетентностей, особливо на магістерській програмі. Кваліфікаційний іспит в жодній з ОП університету не вноситься до переліку ОК в розділі 2 програми (він зазначений в розділі 3), оскільки не має кредитного виміру і не є освітнім компонентом. В навчальному плані він зазначений, оскільки і адміністрація і здобувачі мають мати інформацію для планування відповідних дій.</p> <p>2. Перегляд положень необхідний при неврахуванні якоїсь із норм документів вищого рівня, або при виявленні недоліків у застосуванні конкретних норм положення. Оскільки наявна повна відповідність законодавству і практика застосування норм не виявляє недоліків, КНУТШ не бачить потреби у внесенні змін до цих положень.</p>

Звіт ЕГ	Коментар-відповідь КНУТШ
<p>реалізації студентами КНУТШ права на вільний вибір дисциплін" та "Положення про перезарахування результатів навчання у КНУТШ", які введено в дію більше 5-7 років, але не переглядалися.</p>	
<p>Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.</p> <p>Слабка сторона - правила прийому на навчання на освітньо-науковій програмі, що акредитується, не відрізняються від правил прийому на навчання на освітньо-професійній програмі за цією ж спеціальністю та рівнем вищої освіти.</p> <p>Експертна група рекомендує до травня 2024 року гарантові ОНП спільно із приймальною комісією КНУТШ розробити і оприлюднити вимоги до програм вступних випробувань та/або змісту мотиваційних листів, які забезпечать врахування особливостей ОНП.</p>	<p>Робоча група ОП врахує рекомендацію щодо розробки вимог до змісту мотиваційних листів, які забезпечать врахування особливостей ОНП до травня 2024 року.</p>
<p>Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.</p> <p>Недолік: в РПНД низки ОК помилково зазначений інший метод оцінювання аніж той, що задекларовано в навчальному плані та ОНП.</p> <p>Експертна група рекомендує ЗВО: - до початку 2024/2025 навчального року розробникам ОК виправити технічні помилки в РПНД щодо методу оцінювання.</p>	<p>Вже усунені технічні неточності.</p>
<p>Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.</p> <p>Недолік: Неповне врахування видів порушень академічної доброчесності в Положенні про організацію освітнього процесу у КНУТШ (стор. 109-110) відповідних положень п.4 статті 42 Закону України «Про освіту» (невраховано самоплагіат, фабрикацію, вплив у будь-якій формі (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на педагогічного (науково-педагогічного) працівника з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання). Подібне має місце у Положенні про забезпечення дотримання академічної доброчесності у КНУТШ (п. 6, стор. 5-8, http://surl.li/dlfxg) - відсутні 2 види порушення академ. доброчесності. Рекомендації: 1. Керівниці відділу</p>	<p>Ми частково не згодні із зауваженням, оскільки питання фабрикації і самоплагіату відображенні в Положенні про організацію освітнього процесу:</p> <ul style="list-style-type: none"> - щодо здобувачів освіти - у п. 9.8.2 – як категорія «обман» (самоплагіат і фабрикація є формами обману) - щодо викладачів у п. 10.7.2. <p>Запобігання таким видам порушень академічної доброчесності як «надання здобувачам освіти під час проходження ними оцінювання результатів навчання допомоги чи створення перешкод, не передбачених умовами та/або процедурами проходження такого оцінювання» і «вплив у будь-якій формі (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на педагогічного (науково-педагогічного) працівника з</p>

Звіт ЕГ	Коментар-відповідь КНУТШ
<p>забезпечення якості освіти та начальникові науково-дослідної частини КНУТШ протягом 2 семестру 2023-2024 навчального року провести інформування всіх учасників освітнього процесу у частині, що їх стосується, про політику та процедури дотримання академічної доброчесності. 2. Посадовій особі, відповідальній за зміст Положення про організацію освітнього процесу у КНУТШ та Положення про забезпечення дотримання академічної доброчесності у КНУТШ, під час наступного оновлення забезпечити їх відповідність п.4 статті 42 Закону України «Про освіту». Подібне має місце і щодо Положення про забезпечення дотримання академічної доброчесності у КНУТШ – відсутні 2 види порушення академ. доброчесності.</p>	<p>метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання)» присвячена більша частина вимог прописаних у розділі 7 Положення про організацію освітнього процесу.</p>
<p>Критерій 6. Людські ресурси: ЕГ рекомендує ректорату КНУШ протягом 2 семестру 2023/2024 навчального року розглянути можливість внесення змін до Положення про підвищення кваліфікації НПП, передбачивши в ньому періодичне (наприклад один раз на 5 років) стажування НПП в органах державної влади сектору безпеки та оборони, міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, РНБОУ тощо. Крім того, з метою підвищення педагогічної майстерності НПП та забезпечення сумісності вищої освіти України із вищою освітою в галузі національної безпеки країн ЄС та НАТО, доцільно протягом 2 семестру 2023-2024 року провести роботу щодо організації науково-педагогічних стажувань і проходження курсів із стратегії забезпечення національної безпеки в закладах вищої освіти країн ЄС та країн-членів НАТО.</p>	<p>Ми вдячні ЕГ за рекомендацію, однак зазначаємо що Положення про підвищення кваліфікації НПП є загальноуніверситетським і для 3/4 викладачів Університету підвищення кваліфікації «в органах державної влади сектору безпеки та оборони, міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, РНБОУ» є беззмістовним і недоцільним. Саме тому в Положенні вказані тільки загальні вимоги, а конкретні профілі стажування фігурують у планах підвищення кваліфікації кафедр, факультетів/інститутів.</p>
<p>Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси: Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7. 1. ОНП "Стратегічний менеджмент у сфері національної безпеки" має важливе суспільне значення, натомість для проведення занять не використовується матеріально-технічна база органів державної влади у сфері національної безпеки, зокрема відомчих та Головного ситуаційних центрів держави. 2. Одним із основних етапів стратегічного управління у галузі забезпечення національної безпеки є оцінювання безпекового середовища, прогнозування його розвитку та супроводження управлінських рішень, що вимагає наявності відповідних навичок, які формуються під час практичних занять з використанням</p>	<p>Дякує за рекомендацію і врахуємо у подальшій роботі.</p>

Звіт ЕГ	Коментар-відповідь КНУТШ
<p>відповідного програмного забезпечення. Відтак, навчальна матеріально-технічна база ННІ ПУДС КНУТШ для проведення практичних занять щодо оцінювання безпекового середовища, прогнозування його розвитку та супроводження управлінських рішень потребує удосконалення у напрямку, вказаному в рекомендаціях. Рекомендації: 1. Завідувачеві кафедри глобальної та національної безпеки ННІ ПУДС протягом 2 семестру 2023/2024 навчального року провести консультації з представниками роботодавців щодо можливості проведення занять на базі відомчих та Головного ситуаційних центрів держави. 2. Ректорату КНУТШ та управлінню ННІ ПУДС до початку 2024/2025 навчального року розглянути можливість удосконалення матеріально-технічної бази ННІ за рахунок створення лабораторії або спеціалізованої аудиторії ситуаційного моделювання з актуальним програмним забезпеченням щодо оцінювання безпекового середовища, прогнозування його розвитку та супроводження управлінських рішень.</p>	
<p>Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми: Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8. Недолік: Висвітлені на веб-сторінці ННІ ПУДС результати опитування роботодавців не містять інформацію про назву ОП та період опитування. Рекомендація: Посадовій особі, відповідальній за підготовку до висвітлення на сайті ННІ ПУДС КНУТШ аналізу результатів опитувань стейкхолдерів, в ході підготовки матеріалів зазначати не тільки категорію респондентів, але й назву ОП та період, протягом якого проведено анкетування.</p>	<p>На сайті чітко в новині «Опитування» (https://ipacs.knu.ua/?lang=ukr&tip=osn&filtername=&page=2&tipn=News&newsid=2067), зазначено, що опитування всіх груп стейкхолдерів відбувалося протягом серпня 2023 року та новина містить назву освітньо-наукової та освітньо-професійних програм та категорію респондентів.</p>